

PROJECTENBRIGADE

VRIJPLAATS VOOR VERANDERING

NIEUW PERSPECTIEF

't Zorghuus in Venray

Vraagstuk: De formele status van een 'burgeronderneming' waarin ook zorg wordt verleend. 't Zorghuus gaat met het netwerk van de Projectenbrigade op zoek naar alternatieven. Wil jij meedoen om dit vraagstuk te helpen oplossen? Meld je dan aan via info@projectenbrigade.nl o.v.v. Nieuw Perspectief; casus 't Zorghuus in Venray.

Huidige betrokkenen:

Rob Keijzer (St. 't Zorghuus, voorzitter bestuur)

Arjan Biemans (Projectenbrigade; Future Landscapes)

Wilco van der Bas (beleidsmedewerker gebiedsgericht werken bij gemeente Venray)

Verbinding met het netwerk: op suggestie van Mark Verhijde (www.markverhijde.nl) en Wilco van der Bas (gemeente Venray). Netwerk Projectenbrigade/Platform31

Context initiatief:

't Zorghuus te Ysselsteyn (L) (www.zorghuus.nl), gemeente Venray, is een burgerinitiatief ontstaan vanuit de dorpsgemeenschap Ysselsteyn. Actieve bewoners en mensen uit de wijkzorg verbaasden zich erover, dat bewoners moesten verhuizen om de juiste zorg te ontvangen.

Na een aanlooperperiode van vijf jaar kunnen bewoners van Ysselsteyn en omliggende dorpen die een AWBZ-indicatie (in 2015 via de Wet Langdurige Zorg) met verblijf hebben, nu in het dorp Ysselsteyn wonen met zorg. 't Zorghuus is gevestigd in een nieuw gebouw dat op 1 mei 2013 in gebruik is genomen. Het gebouw is speciaal bestemd, ontworpen en ingericht voor begeleid wonen en groepswonen. De woningen zijn aangepast voor de doelgroepen ouderen en gehandicapten. In het gebouw wonen maximaal 8 bewoners met een verstandelijke of meervoudige beperking en 16 bewoners met dementie of andere geheugenproblemen.

Op dit moment heeft het project zo'n 100 vrijwilligers die activiteitenbegeleiding en de organisatie/ bestuur van de stichting op zich nemen. De vrijwillige zorg is aanvullend op de professionele zorg. Voor de vrijwilligers is het belang voor de gemeenschap van 't Zorghuus een reden om te helpen.

De exploitatie geschiedt op basis van huurinkomsten en PGB-vergoedingen. De opstart heeft vele financiers gekend: gemeente, provincie, maatschappelijke fondsen, ondernemers uit eigen dorp en omgeving en een substantieel gedeelte is bijeengebracht door de dorpsbewoners middels acties, donaties en vrijwilligerswerk. De gemeente Venray is actief betrokken geweest bij het ondersteunen en mogelijk maken van dit initiatief. Het pand is eigendom van de aannemer, bij afwezigheid van een woningbouwcorporatie en er zijn tot op heden geen andere constructies mogelijk bleken. Dit heeft als negatief effect dat de bewoners klaarblijkelijk geen huurtoeslag kunnen aanvragen.

Casus

't Zorghuus is een initiatief dat een alternatief biedt voor de geïnstitutionaliseerde zorg. 't Zorghuus ziet zichzelf niet instelling in de gezondheidszorg, maar wordt door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) in relatie tot het handhaven van kwaliteitseisen gelijk gesteld aan een instelling. Een verzoek aan de regionale inspectie om hierover in gesprek te gaan, is niet gehonoreerd. Men is niet bereid op voorhand een uitspraak te doen over de status van het initiatief, maar wel achteraf, als er zich een klacht of een calamiteit heeft voorgedaan.

Het omvormen van het initiatief tot zorgorganisatie zal naar verwachting veel consequenties hebben. De kwaliteitseisen waar dit initiatief aan zou moeten voldoen om te kunnen functioneren kosten veel tijd en geld. Dit lijkt niet in verhouding. Er wordt momenteel in overweging genomen of men een proef-inspectie zal houden, om te inventariseren wat een bezoek van de IGZ voor consequenties zou kunnen hebben.

Vraagstuk

Er spelen zoals geschetst rondom dit initiatief meerdere vraagstukken. Meest in het oog springend en urgent is de situatie die ontstaat, is de relatie tussen het initiatief en de IGZ.

Een oorspronkelijk vanuit betrokken burgers gestart initiatief, dat ondertussen stevig is neergezet, dreigt nu verstrikt te raken in opvattingen vanuit een bestaand instituut t.a.v. het handhaven van normen en daardoor te institutionaliseren. Het begrip zorginstelling is gedefinieerd in wetgeving als een instelling die zorg verleent volgens de AWBZ (Wlz in 2015) en Zorgverzekeringswet. Het is echter niet duidelijk dat dit andersom ook geldt: dat het werken op basis van PGB-vergoedingen automatisch leidt tot de status zorginstelling.

We richten ons daarom in deze casus op de regelgeving, of interpretatievraagstuk dat voortkomt uit het kader van kwaliteitszorg voor de zorg.

Centrale Vraag

Op welke wijze kan het initiatief een initiatief in eigen beheer van burgers blijven, in de zin van een leefgemeenschap waarin ook zorg wordt verleend (i.p.v. een zorgorganisatie waarin wordt gewoond), en waarin de gemeenschap tot gedeelde visie op kwaliteit en verantwoordelijkheid daarin kan komen en dit als uitgangspunt dient (i.p.v. een extern kader)?

Oplossingsrichtingen ?

Er zijn hierin meerdere oplossingsrichtingen denkbaar.

- Is er sprake van interpretatie van regelgeving die ook anders kan uitvallen?

Als JA dan;

- Welke wegen kunnen we bewandelen om tot een interpretatie te komen die recht doet aan de situatie en tot (een behoud van) een uitvoering die aansluit bij de situatie? Denk aan informele contacten, lobby, etc.

Als NEE dan;

- Wat maakt dat 't Zorghuus als instelling in de zorg wordt gezien? Wat zijn de kenmerken hiervan? Wie is verantwoordelijk voor deze interpretatie? Welke rol kan de gemeente hierin vanaf 2015 spelen?

- Op welke wijze kan met de uitvoering worden aangesloten bij de praktijk van 't Zorghuus, opdat deze beter aansluit bij de uitgangspunten van het initiatief?

- Zijn er nadere afspraken te maken t.a.v. de verdeling van verantwoordelijkheden? M.a.w. ligt er in deze context meer verantwoordelijkheid bij bewoners en familie (de leefgemeenschap) als het gaat om de risico's en kan hierover tot heldere afspraken worden gekomen?

- Welke andere manier van inrichten van de organisatie maakt dat het initiatief niet meer wordt gezien als instelling in de zorg?

- Is het mogelijk in deze situatie tot een experimenteer-status te komen (vgl. Buurtzorg of anderen)?

- Is het nodig om voor dit soort initiatieven een nieuw kwaliteitskader te ontwikkelen? Zou dit kunnen, bv i.s.m. het kwaliteitsinstituut?

Welke suggesties zijn er te geven aan het team van 't Zorghuus?

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-